

Oikeus mielekkääseen arkeen - laitoksessa oleminen ei ole muistisairaana etuoikeus

Hallituksen rakennepoliittinen ohjelma edellyttää 300 miljoonan euron säästöjä. Vanhusten hoiva maksaa vuodessa noin 3,8 miljardia euroa, josta 2,8 miljardia menee ympärivuorokautiseen hoitoon. Nykyisellään 80 prosentilla ympärivuorokautisessa hoidossa olevista on muistioireita tai diagnosoitu muistisairaus. Jos emme muuta hoitokäytäntöjämme, kaikkien Suomen nykyisten hoitopaikkojen ennakoidaan olevan muistisairaiden käytössä vuoteen 2025 mennessä.

Muistiliitto on huolissaan muistisairaiden ja heidän läheistensä tuesta ja palveluista ja haluaa korostaa, että laitoksessa oleminen ei ole muistisairaana etuoikeus, mutta hyvä hoito on oikeus.

Aktiivinen ikääntyminen -teemavuosi tähtäsi siihen, että ihmiset voivat ikävuosien lisääntyessä elää täyttä elämää niin työssä, kotona kuin oman yhteisönsä jäsenenäkin. Myös muistisairas voi elää mielekäästi ja aktiivista elämää, kun sairauden alkuvaiheessa ennakoidaan, suunnitellaan ja varaudutaan tulevaan. Nykyisellään liian usein muistisairas unohdetaan vuoteen pohjalle. Äskettäin uutisoitiin, että Suomi on ainoa OECD-maa, jossa muistisairaita hoidetaan sairaalaolosuhteissa. Suomi makuuttaa aivan omassa luokassaan. Tavoitteeksi on asetettava, että muistisairas ja hänen läheisensä voivat elää kotona mahdollisimman pitkään ja saavat sinne tarvitsemansa palvelut. Sitten kun kotona asuminen ei ole enää inhimillisesti oikea vaihtoehto, hyviä hoitopaikkoja löytyy ryhmäkodeista tai muistisairautta sairastaville tarkoitettuista tehostetun palveluasumisen yksiköistä, joissa on osaava henkilökunta.

Veteraanikuntoutuksen mallit ovat monimuotoisia, vuosikymmenien kehittämistyön tulosta ja niitä arvostetaan kansainvälisesti. Sairas- ja veljeskotien tulevaisuushankkeessa (SOVE 2009-2011) kehitettiin veteraanikuntoutusta ennaltaehkäiseväksi gerontologiseksi kuntoutukseksi ja kotiuttavaksi kuntoutukseksi. Niiden hyödyntäminen muiden vanhusryhmien kuntoutuksessa ei ole saanut riittävää huomiota. Jos veteraanikuntoutuspaikkoja ei saada uudelleen suunnattua muistisairaille, menetetään suuri pääoma ja osaaminen. Veteraanikuntoutujien määrät vähenevät ja kuntoutuspaikkojen käyttö vähenee. Vaarana on tämän tavoitteellisen kuntoutusmallin katoaminen. Veteraanikuntoutuksen mallit ovat tuettu kotona asuminen sekä laitos- ja päiväkuntoutus, joissa tavoitteena on tukea ja edistää itsenäistä toimintakykyä ja hyvää elämänlaatua sekä arvioida kuntoutujan kokonaistilanne. Kuntoutus perustuu moniammatilliseen yhteistyöhön, jossa pääroolissa ovat kuntoutujan omat tavoitteet ja elämäntilanne.

Muistiliitto tähdentää, että muistisairaita ei tarvitse eikä voi sulkea nykyisellä tavalla laitoksiin. On kehitettävä avohoitoa ja -kuntoutusta, jotta kotona pärjätään pidempään. Jos kehitämme hoitokäytäntöjämme, selviämme hyvin tulevaisuuden haasteista. Oikealla hoidolla ja kuntoutuksella muistisairauksien etenemistä voidaan hidastaa, jolloin muistisairautta sairastava pärjää kotona pidempään ja ympärivuorokautiseen hoitoon muuttamista voidaan siirtää jopa 2-2,5 vuodella. Alzheimerin taudin, joka on yleisin muistisairaus, riskitekijöihin vaikuttamalla voidaan sairauden puhkeamista siirtää jopa viidellä vuodella.

Yhteistyöterveisin

Merja Mäkisalo-Ropponen
Puheenjohtaja

Sirpa Pietikäinen
Valtuuston varapuheenjohtaja

Eila Okkonen, FT
Toiminnanjohtaja

www.muistiliitto.fi

Lisätietoja:

Eila Okkonen gsm 040 4551329

Merja Mäkisalo-Ropponen gsm 050 3579090